

Valitsuskabineti memorandum 1.08.2019

Lisa 1

Vabariigi Valitsuse riigireformi tegevuskava 2019-2023

Vabariigi Valitsus on kokku leppinud riigireformi läbiviimises. Riigireform on vajalik eelkõige selleks, et Eesti saaks edukalt hakkama demograafiliste trendide mõjudega piiratud ressursside tingimustes. Kodanike ootused riigile samas kasvavad – riik peab pakkuma kvaliteetseid avalikke teenuseid üle Eesti. Riigi tegevus peab olema pikaajaliselt suunatud sellele, et ühiskond tervikuna areneks ja tootlikkus kasvaks. Riigireformi edukas läbiviimine vajab laiapõhjalist ühiskondlikku kokkulepet riigireformi mõiste, eesmärkide ja sisu terviklikuks määratlemiseks parlamendi tasemel. Samas on riigireformi elluviimiseks vaja tegutseda kohe, mistõttu astub Vabariigi Valitsus järgmise nelja aasta jooksul olulised sammud riigi reformimiseks, mida väljendavad allpool loetletud tegevused. Demokraatia ja rahva kaasamise teemadel (nt rahvaalgatus ja põhiseaduslike institutsioonide võimalik ümber korraldamine) saab juhtroll olla vaid parlamendil, sest need on täitevvõimu korraldamisest laiemad küsimused. Kuni Riigikogu ei ole otsustanud teisiti, on Vabariigi Valitsuse käsitluse kohaselt riigireformi sisuks avaliku võimu organisatsiooni audit ja ümberkorraldamine koos avaliku võimu funktsioonide, ülesannete ning teostamise viiside ja toimetehhanismide revisjoni ja korrigeerimisega. Kõik see on väljendatud alljärgnevas tegevustes (nt riigieelarve revisjon, riigiametite ühendamise, teenuste korrastamine ning riigi osaluste inventuur).

Riigireformi tegevuste koordineerimine: riigireformi elluviimise koordineerimise eest vastutab riigihalduse minister.¹ Riigihalduse minister esitab vähemalt üks kord aastas riigireformi tegevuskava elluviimise ülevaate valitsuskabinetile. Riigireformi tegevuste elluviimiseks moodustatakse riigihalduse ministri juhtimisel riigireformi koordineerimiskogu.

Riigireformi üldeesmärk: Tõhus valitsemine.²

Mõõdikud:

- Valitsussektori töötajate osakaal tööealises elanikkonnas ei suurene 15–74 a vanuserühmas (alla 12%).
- Valitsussektori kulutuste osakaal SKPst ei kasva (alla 39,3%).
- Valitsussektori hüvitised töötajatele SKPst ei kasva (alla 11,3%).

Riigireformi tervikkontseptsioon

Riigireformi elluviimisega soovitakse saavutada mõjusam ja tõhusam riigiülesannete täitmine, kvaliteetsem avalike teenuste pakkumine, valitsussektori paindlikum ja vähem bürokraatlikum töökorraldus ning valitsussektori kulutuste suhteline vähenemine. Riigivalitsemise valdkonna üldeesmärgiks on elanikkonna vajadustega arvestav ühtne ja tõhus riigivalitsemine.

Valitsussektori tööd tuleb muuta paindlikumaks, parandada koostööd erinevate asutuste vahel ning keskenduda senisest enam valitsuse eesmärkide ühisele elluviimisele. Samuti on vaja luua võimalused

¹ Riigireform on riigihalduse ministri vastutusvaldkond vastavalt peaministri korraldusele nr 33 „Ministrite pädevus ministeeriumide juhtimisele ja ministrite vastutusvaldkonnad“ (1.05.2019)

² Vastavalt koalitsioonilepele ja Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammidele 2019-2023.

riigiasutuste ühtsemaks toimimiseks. Eesmärkide saavutamiseks on vajalik valitsusadministratsiooni paindlikkuse suurendamine prioriteetsete teemadega tegelemisel, ametkondade ümberkorraldamisel ja ressursside juhtimisel. Seejuures tuleb lähtuvalt valdkondadest ja teenuste iseloomust leida võimalusi kohalike omavalitsuste ülesannete järk-järguliseks laiendamiseks, et suurendada kohalike omavalitsuste võimekust ja pädevust kohaliku elu korraldamisel. Riigis tuleb ühiselt töötada selle nimel, et välja selgitada dubleerivad tegevused ning teenused, mida on võimalik suunata osutamiseks teistele sektoritele.



Valitsuskorralduse ja ühtse strateegia kõrval on sama oluline avalike teenuste efektiivne pakkumine. Oluline on muuta teenust inimese kesksmaks ja mugavamaks, ühtlustades pakutava teenuse kvaliteeti regiooniti, osutades sama kulu eest rohkem teenuseid ja parendades erinevate osapoolte vahelisi koostöövõimalusi. Oluline on jätkuvalt prioriseerida rahastust e-riigi arengusse ja baastaristusse, et tagada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonna võimekus e-teenuste arendamisel. E-teenuste arendamisel peab arvestama inimkeskse ja sündmuspõhise lähenemisega, mis loovad eeldused valdkondade teenuspõhiseks integratsiooniks. E-riigi arengus on olulisel kohal baasvajadusena andmehaldussüsteemi efektiivne toimimine (andmekvaliteet, avaandmed), et toetada teadmuspõhist otsustuskultuuri ning kliendi vaates riigi poolt andmete ühekordset küsimise põhimõtet.

Riigireformi tegevuskava on kategoriseeritud nelja temaatilise eesmärgi lõikes, mis moodustavad ühtse terviku üldeesmärkide saavutamiseks: a) tuleviku riik; b) tegus riik; c) minu riik; d) kohalik riik. Kõikide alateemade juurde on lisatud tegevused koos vastutajate ja tähtaegadega.

Riigireformi tegevuskava 2019-2023 tegevused:

1. Kategooria „Tuleviku riik“ – pikk plaan, eesmärgistamine, teadmispõhisus

1. Riigieelarve laiapõhjalise revisjoni tegevuskava (rahandusminister, juuli 2019).
2. **Riigikogu otsuse eelnõu riigireformi elluviimiseks (riigihalduse minister, oktoober 2019).**³
3. Strateegilise planeerimise ning riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve koostamise määrus (rahandusminister, detsember 2019).
4. Riigieelarve koostamine tegevuspõhiselt, alates 2020. a. riigieelarvest (rahandusminister, detsember 2019).
5. Analüüs ja ettepanekud rahvaalgatuse ulatuslikumaks seadustamiseks (justiitsminister, veebruar 2020).
6. Strateegia "Eesti 2035" (riigisekretär, aprill 2020).
7. Analüüs ja ettepanekud Eesti avaliku sektori investeringute korraldamise tõhustamiseks (rahandusminister, september 2020).
8. Analüüs ja ettepanekud Riigikogu valimise seaduse parandamiseks ja valimisringkondade mandaatide ühtlustamiseks (justiitsminister, veebruar 2021).
9. Riigieelarve baasseaduse muutmise väljatöötamiskavatsus (rahandusminister, aprill 2021).

³ Vabariigi Valitsuse riigireformi kava 2019-2023 täiendatakse peale Riigikogu otsuse vastuvõtmist vastavalt Riigikogu poolsetele suunistele.

2. Kategooria „Tegus riik“ – valitsemise korraldus, riiklikud struktuurid, tegevusvormid

1. Analüüs ja ettepanekud AS Eesti Teed võõrandamiseks (rahandusminister, mai 2019).
2. Analüüs ja ettepanekud riigile kuuluvate äriühingute võõrandamiseks (rahandusminister, juuni 2019).
3. Vabariigi Valitsuse otsus Enefit Green aktsiate noteerimiseks kuni 49% (rahandusminister, juuni 2019).
4. Vabariigi Valitsuse seaduse kontseptsioon (justiitsminister, august 2019).
5. Analüüs ja ettepanekud riigiametite konsolideerimiseks (riigihalduse minister, august 2019).
6. Analüüs ja ettepanekud AS Operail vähemusosaluse müügiks (rahandusminister, detsember 2019).
7. Tegevuskava koostamine riigi sihtasutuste arvestusteenuste konsolideerimiseks Riigi Tugiteenuste Keskusesse, sh riigivaraseaduse muudatuste eelnõu (keskse arvestusteenuse kasutamise muutmine riigi sihtasutustele kohustuslikuks) (riigihalduse minister, detsember 2019).
8. Analüüs ja ettepanekud ruumiloome kvaliteedi parandamiseks ning riigiasutuste vahelisteks institutsionaalseteks ümberkorraldusteks (riigihalduse minister, jaanuar 2020).
9. Analüüs ja ettepanekud asjaajamise ning dokumendihalduse konsolideerimiseks (väliskaubandus- ja infotehnoloogiaminister, veebruar 2020).
10. Valitsuse otsustusprotsessiga seotud eelnõude koosloome infosüsteemi (EIS) prototüüp (riigisekretär, juuni 2020).
11. Muuseumivõrkude korrastamine (kultuuriminister, detsember 2020).
12. Analüüs ja ettepanekud allikast sõltumatu ühtse toetuste rakendusteenuse kasutuselevõtuks (rahandusminister, jaanuar 2021).
13. Analüüs ja ettepanekud rakendusüksuste organisatsiooniliseks ümberkorraldamiseks lähtudes EL vahendite perioodi 2021-2027 planeerimise ajakavast (rahandusminister, september 2020).
14. Analüüs ja ettepanekud arvutitöökoha teenuse ning seotud IKT tugiteenuste efektiivsemaks ja kvaliteetsemaks muutmiseks (riigihalduse minister, juuni 2020).
15. Analüüsime AS Eesti Vedelkütusevaru Agentuuri ülesannete laiendamist lähtuvalt elanikkonnakaitse kontseptsiooni järeldusest koondada kriisiolukorras esmavajalike toidu- ja esmatarbekaupade ning käsimüügi- ja retseptiravimite varude tagamise ning jaotuslogistika korraldamise ülesanded Maaeluministeeriumist, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumist ja Sotsiaalministeeriumist AS Eesti Vedelkütusevaru Agentuuri. (majandus- ja taristuminister, analüüsi valmimise tähtaeg juuni 2020).
16. Vanglate funktsioonide (tugi- ja sisutegevused) tsentraliseerimise analüüs ja tegevuskava (justiitsminister, september 2020).
17. Riigihangete vaidlustuskomisjoni funktsioonide üleandmine kohtule (RaM valitsemisalast JuM valitsemisalasse) (riigihalduse minister, kaastäitja justiitsminister, aprill 2022).
18. Analüüs ja ettepanekud AS Eesti Posti organisatsioonilise ülesehituse kohta, et kindlustada universaalse postiteenuse osutamist (väliskaubandus- ja infotehnoloogiaminister, aprill 2020).
19. Analüüs ja ettepanekud riigi kinnisvarapoliitika kohta (riigihalduse minister, mai 2020).

3. Kategooria „Minu riik“ – avalikud teenused, vähenev bürokraatia inimestele ja ettevõtetele

1. Analüüs ja ettepanekud reaalamajanduse rakendamiseks Eestis (majandus- ja taristuminister, märts 2020).
2. Analüüs ja ettepanekud rahvahääletuse laiendamiseks (justiitsminister, juuni 2020).
3. Sündmusteenuste arendamise tegevuskava elluviimine, sh regulaarne aruandlus valitsuskabinetile (väliskaubandus- ja infotehnoloogiaminister, detsember 2020).
4. Analüüs ja ettepanekud ettevõtja ühtse kontaktpunkti veebiprojekti loomiseks (majandus- ja taristuminister, detsember 2020).
5. Aruandlus 3.0 projekti elluviimine (rahandusminister, detsember 2020).
6. Valminud täitemenetluse ümberkorraldamise kontseptsioon (justiitsminister, juuli 2019)

4. Kategooria „Kohalik riik“ – regionaalpoliitika, kohalik valitsemine

1. Analüüs ja ettepanekud riigiasutuste või riigile kuuluvate ettevõtete Tallinnast väljaviimiseks

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 25.07.2019

Kehtib kuni: otsuse vastuvõtmiseni

Alus: AvTS § 35 lg 2 p 2

Teabevaldaja: Rahandusministeerium

- (riigihalduse minister, august 2019).
2. Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse ja kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsus (riigihalduse minister, november 2019).
 3. Analüüs ja ettepanekud detsentraliseerimise toetamiseks ja täiendavate ülesannete üleandmiseks (koos metoodiliste juhistega ministeeriumidele üleandmise võimaluste hindamiseks ja üleandmise ettevalmistamiseks) (riigihalduse minister, veebruar 2021).
 4. Riigimajade loomine maakonnakeskustesse (riigihalduse minister, detsember 2023).
 5. Regionaalpoliitika põhialused (riigihalduse minister, juuni 2020).

Valdavalt tulenevad riigireformi tegevused Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammist 2019-2023, antud kavasse on lisatud täiendavalt järgnevad tegevused: 1.4, 2.13, 2.15, 2.16, 2.17, 2.18.